

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA I

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punkty	Kryterium zaliczenia
1.	1. Kotlina Płocka, 2. Rezerwat Kresy, 3. Łąck, 4. Jezioro Soczewka	0 - 4	za podanie: - 1 nazwy ..... 1 pkt - 2 nazw ..... 2 pkt - 3 nazw ..... 3 pkt - 4 nazw ..... 4 pkt
2.	Obliczenia: a) Odległość na mapie – 6 cm Skala mapy 1 : 120000 1 cm → 1,2 km 6 cm → x x = 6 · 1,2 = 7,2 km b) Sikórz 100 m n.p.m. (do 102 m) Biskupice – 53 m n.p.m. Różnica wysokości – 47 m (49 m)	0 - 4	a) za poprawne obliczenie odległości z wykonaniem pomiaru na mapie z dokładnością do 2 mm ..... 2 pkt lub za poprawny sposób obliczenia odległości ..... 1 pkt b) za poprawne obliczenie różnicy wysokości ..... 2 pkt
3.	W odpowiedzi uwzględni: - miejsce noclegu, np. gospodarstwo agroturystyczne w Lasotkach, - obiekty krajoznawcze, np. zabytki architektury lub zabytkowe kościoły w Siecieniu, Uniejewie, Rokiciu, - możliwości rekreacji, np. nad Skrwą, w lasach BPK.	0 - 3	za uzasadnienie wyboru miejsca noclegu ..... 1 pkt za uwzględnienie w uzasadnieniu wyboru trasy: - walorów krajoznawczych ..... 1 pkt - walorów rekreacyjnych ..... 1 pkt
4.	Walory krajobrazowe, np.: - teren pokryty w dużym stopniu lasem, - obszar ma urozmaiconą rzeźbę – występują liczne pagóry (wydmy), - występują jeziora, rzeki i inne ciek wodne.	0 - 3	za podanie: - 1 przykładu ..... 1 pkt - 2 przykładów ..... 2 pkt - 3 przykładów ..... 3 pkt
5.	Bieg rzeki: kręty, rzeka silnie meandruje (tworzy liczne zakola), u ujścia rozszerza się. Dolina rzeczna: kręta, wąska, głęboko wcięta o stromych zboczach (liczne skarpy).	0 - 3	za podanie: - opisu biegu rzeki ..... 1 pkt - 1 cechy doliny rzecznej ..... 1 pkt - 2 cech doliny rzecznej ..... 2 pkt
6.	a) Np.: Radziwie i Popłacin położone są na niskim brzegu Wisły. Radziwie i Popłacin położone są niżej niż prawobrzeżna część Płocka. b) Np.: powodzie zimowe powstają w wyniku zatorów lodowych oraz gwałtownych roztopów.	0 - 4	a) za podanie wyjaśnienia ..... 2 pkt b) za podanie: - 1 przyczyny ..... 1 pkt - 2 przyczyn ..... 2 pkt

7.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - częściowo zalane dno doliny Wisły, - liczne skarpy na stromym prawym brzegu wznoszące się bezpośrednio ponad zbiornikiem, - rozszerzenie ujścia Skrwy Prawej w wyniku podniesienia się poziomu ujścia rzeki. 	0 - 2	<p>za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 przykładu ..... 1 pkt - 2 przykładów ..... 2 pkt 												
8.	<p>W opisie uwzględni: parowanie, przenoszenie pary wodnej, kondensację pary wodnej, opad atmosferyczny, odpływ powierzchniowy, wsiąkanie i spływ podziemny oraz odpowiednio zaznaczy te elementy na rysunku.</p>	0 - 3	<p>za uwzględnienie w opisie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 elementów obiegu wody ..... 1 pkt - 7 elementów ..... 2 pkt <p>za zaznaczenie na rysunku co najmniej pięciu wymienionych elementów obiegu wody ..... 1 pkt</p>												
9.	<p>a)</p> <p>Wypełnia tabelę:</p> <table border="1" data-bbox="276 815 786 931"> <tr> <td>A</td> <td>Białe</td> <td>1</td> <td>R</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>Lucieńskie</td> <td>3</td> <td>R</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>Łąckie Duże</td> <td>2</td> <td>W</td> </tr> </table> <p>b)</p> <p>z NW (pn. zach.) – na SE (pd. wsch.)</p>	A	Białe	1	R	B	Lucieńskie	3	R	C	Łąckie Duże	2	W	0 – 6	<p>a)</p> <p>za podanie poprawnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 nazwy jeziora ..... 1 pkt - 3 nazw jezior ..... 2 pkt <p>- wszystkich numerów planów batymetrycznych ..... 1 pkt</p> <ul style="list-style-type: none"> - genezy 2 jezior ..... 1 pkt - genezy 3 jezior ..... 2 pkt <p>b)</p> <p>za podanie kierunku ..... 1 pkt</p>
A	Białe	1	R												
B	Lucieńskie	3	R												
C	Łąckie Duże	2	W												
10.	<p>a)</p> <p>Oznaczenie kierunku prostopadle do moren czołowych (z N na S)</p> <p>b)</p> <p>Formy glacialne akumulacyjne: moreny czołowe, morena denna, drumliny.</p> <p>Formy fluwioglacialne erozyjne: pradolina, rynny jeziorne.</p> <p>Formy fluwioglacialne akumulacyjne: stożki sandrowe, kemy, ozy.</p>	0 - 3	<p>a)</p> <p>za poprawne oznaczenie kierunku ..... 1 pkt</p> <p>b)</p> <p>za poprawne wypełnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 rubryk tabeli ..... 1 pkt - 3 rubryk ..... 2 pkt 												
11.	<p>a)</p> <p>52°35'N, 19°31'E</p> <p>b)</p> <p>wg czasu letniego o godz.: 08, 14, 20 wg czasu zimowego o godz.: 07, 13, 19</p> <p>c)</p> <p>Różnicy 1° długości geograficznej odpowiada różnica czasu 4 minuty. Różnica długości geograficznych Obserwatorium i południka zerowego wynosi 19°31' czyli różnica czasu wynosi 78 minut (w zaokrągleniu do 1 minuty) 12.00+78 minut = 13.18</p>	0 - 4	<p>a)</p> <p>za podanie współrzędnych geograficznych ..... 1 pkt</p> <p>b)</p> <p>za podanie właściwych godzin obserwacji ..... 1 pkt</p> <p>c)</p> <p>za prawidłowe obliczenie czasu miejscowego ..... 2 pkt lub</p> <p>za sposób obliczenia czasu miejscowego ..... 1 pkt</p>												

12.	<p>a) - daty i nazwy pierwszych dni astronomicznych pór roku (od góry w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara): 21 III wiosna, 21 (22) VI lato, 23 IX jesień, 22 XII zima; - kierunek ruchu obiegowego przeciwny do ruchu wskazówek zegara, - ustawienie osi ziemskiej - /</p> <p>b) Np.: roczny rytm zmian oświetlenia Ziemi, występowanie nocy i dni polarnych.</p>	0 - 5	<p>a) za wpisanie dat i nazw pór roku 1 pkt</p> <p>za zaznaczenie kierunku ruchu ...1 pkt</p> <p>za prawidłowe narysowanie ustawienia osi ziemskiej .....1 pkt</p> <p>b) za podanie: - 1 konsekwencji ..... 1 pkt - 2 konsekwencji ..... 2 pkt</p>												
13.	<p>a) Średnia roczna temperatura – 25,3°C</p> <p>b) Roczna amplituda temperatury: 26,1°C - 24,5°C = 1,6°C</p> <p>c) strefa klimatów równikowych typ klimatu - równikowy wilgotny</p> <p>d) - wysokie miesięczne temperatury powietrza, niewielka roczna amplituda temperatury, wysokie całoroczne opady atmosferyczne.</p> <p>e) Obszary występowania: Kotlina Kongo, Nizina Amazonki, Archipelag Malajski.</p>	0 - 6	<p>za podanie: a)- średniej rocznej temperatury powietrza ..... 1 pkt b)- amplitudy temperatury ..... 1 pkt</p> <p>c) - nazwy strefy klimatycznej .. 1 pkt - typu klimatu ..... 1 pkt</p> <p>d) - 3 cech klimatu ..... 1 pkt</p> <p>e) - 3 obszarów występowania .. 1 pkt</p>												
14.	<p>4 – nimbostratus - warstwowe deszczowe 1 – cirrus - pierzaste 6 – cumulonimbus – kłębiasto-deszczowe (burzowe)</p>	0 - 3	za każde dwie poprawnie wypełnione rubryki w tabeli po ..... 1 pkt												
15.	<table border="1" data-bbox="263 1406 798 1682"> <thead> <tr> <th data-bbox="263 1406 462 1440">Klimat</th> <th data-bbox="462 1406 625 1440">Roślinność</th> <th data-bbox="625 1406 798 1440">Gleby</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="263 1440 462 1507">umiarkowany ciepły suchy</td> <td data-bbox="462 1440 625 1507">step</td> <td data-bbox="625 1440 798 1507">czarnoziem</td> </tr> <tr> <td data-bbox="263 1507 462 1541">subpolarny</td> <td data-bbox="462 1507 625 1541">tundra</td> <td data-bbox="625 1507 798 1541">tundrowe</td> </tr> <tr> <td data-bbox="263 1541 462 1682">podzwrotnikowy śródziemnomorski</td> <td data-bbox="462 1541 625 1682">lasy dębowe i makia</td> <td data-bbox="625 1541 798 1682">cynamonowe</td> </tr> </tbody> </table>	Klimat	Roślinność	Gleby	umiarkowany ciepły suchy	step	czarnoziem	subpolarny	tundra	tundrowe	podzwrotnikowy śródziemnomorski	lasy dębowe i makia	cynamonowe	0-3	za każde dwie poprawnie wypełnione rubryki w tabeli po ..... 1 pkt
Klimat	Roślinność	Gleby													
umiarkowany ciepły suchy	step	czarnoziem													
subpolarny	tundra	tundrowe													
podzwrotnikowy śródziemnomorski	lasy dębowe i makia	cynamonowe													
16.	<p>Góry zrębowe: schemat budowy zrębu - przykłady gór: Sudety, Harz, Wogezy, Ural, Ałtaj, Schwarzwald, Abisyńskie, Tibesti, Ahaggar.</p> <p>Góry fałdowe: schemat jednego z rodzajów fałdów lub płaszczowiny, - przykłady gór: Alpy, Karpaty, Apeniny, Betyckie, Andy, Kordyliery, Himalaje, Kaukaz, Zagros, Atlas.</p>	0 - 4	<p>za poprawne naszkicowanie - zrębu ..... 1 pkt - jednej ze struktur fałdowych ... 1 pkt</p> <p>za podanie: - 2 poprawnych nazw gór ..... 1 pkt - 4 poprawnych nazw gór ..... 2 pkt</p>												

17.	<p>Wpisuje:</p> <p>a) Surowiec - ropa naftowa Środek transportu – rurociąg Kraj pochodzenia - Rosja</p> <p>b) Rafineria w Gdańsku.</p>	0 - 4	<p>a) za podanie: - rodzaju surowca ..... 1 pkt - rodzaju środka transportu ..... 1 pkt - kraju pochodzenia surowca ..... 1 pkt</p> <p>b) za wymienienie przykładu ..... 1pkt</p>
18	<p>Pozytywne skutki, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejsca pracy dla mieszkańców, dochód dla miasta – możliwości poprawy infrastruktury miejskiej. <p>Negatywne skutki, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie środowiska (zanieczyszczenie powietrza, gleb, wody), ograniczenie możliwości rozbudowy miasta. 	0 - 2	<p>za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 skutku pozytywnego ..... 1pkt - 1 skutku negatywnego ..... 1 pkt
19.	<p>a) Np.: większość surowców mineralnych należy do nieodnawialnych i muszą wystarczyć również dla przyszłych pokoleń.</p> <p>b) Przykłady propozycji działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszukiwanie alternatywnych źródeł energii, - zwiększenie wykorzystania tradycyjnych odnawialnych źródeł energii (wody, wiatru), - wprowadzanie energooszczędnych i materiałoszczędnych technologii, - wprowadzanie recyklingu, - pozyskiwanie surowców jako produktów ubocznych procesu produkcji, np. siarka odzyskiwana podczas produkcji stali, rudy metali z hałd kopalnianych, - ograniczenie eksportu nieprzetworzonych surowców. 	0 - 3	<p>a) za podanie wyjaśnienia ..... 1 pkt</p> <p>b) za podanie: - 2 propozycji ..... 1 pkt - 3 propozycji ..... 2 pkt</p>
20.	<p>a) Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształcenie systemu gospodarczego na rynkowy, - wzrost wydajności pracy, - restrukturyzacja przemysłu, - likwidacja wielu zakładów przemysłowych, - brak korelacji między systemem kształcenia a potrzebami rynku pracy, - bardzo duży udział młodych grup 	0 - 4	<p>a) za podanie: - 2 przyczyn ..... 1 pkt - 3 przyczyn ..... 2 pkt</p>

	<p>wiekowych (roczniki wyżu demograficznego stanowią dużą grupę wieku produkcyjnego).</p> <p>b)</p> <p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, - organizacja szkoleń dla poszukujących pracy, - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, - podejmowanie przedsięwzięć podnoszących atrakcyjność regionu (budowa dróg, kanalizacji, wodociągów, oczyszczalni ścieków) w celu przyciągania inwestycji, w wyniku których powstają miejsca pracy. 		<p>b)</p> <p>za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 przykładów ..... 1 pkt - 3 przykładów ..... 2 pkt
21.	<p>6. Ze wschodniego wybrzeża Ameryki Północnej na Zachód (migracje wewnętrzne), ..., rozwój gospodarczy nowo zasiedlonych terytoriów.</p> <p>4. Z Afryki Zachodniej do Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprowadzanie niewolników. <p>1. Z Europy do Ameryki Północnej - ekonomiczne, poprawa warunków bytowych - rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych i Kanady, zróżnicowanie językowe, narodowościowe, kulturowe ludności tych krajów.</p>	0 - 3	<p>za każde poprawnie wypełnione dwie rubryki tabeli po ..... 1 pkt</p>
22.	<p>a) Np.:</p> <p>megalopolis powstaje w wyniku rozrastania się, a następnie łączenia się wielkich aglomeracji i obszarów metropolitalnych. Procesy rozrastania się aglomeracji są m.in. efektem migracji ludności z obszarów centralnych aglomeracji na ich obrzeża.</p> <p>b) Np.:</p> <p>W Stanach Zjednoczonych nad Wielkimi Jeziorami (Chicago, Detroit, Toronto).</p> <p>Na zachodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych w Kalifornii (San Francisco, Los Angeles).</p> <p>W Japonii (Tokio, Jokohama, Osaka, Kobe, Kioto).</p>	0 - 4	<p>a)</p> <p>za uwzględnienie w opisie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - łączenia się aglomeracji ..... 1 pkt - procesu prowadzącego do łączenia się aglomeracji ..... 1 pkt <p>b)</p> <p>za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - każdego przykładu z wymienionymi dwoma miastami po ..... 1 pkt

	W Europie – na pograniczu Beneluxu, Niemiec i Francji (Bruksela, Rotterdam, Haga, Amsterdam).		
23.	Od góry: P B B P P	0 - 3	za podanie: - 2 poprawnych odpowiedzi ..... 1 pkt - 4 poprawnych odpowiedzi ..... 2 pkt - 5 poprawnych odpowiedzi ..... 3 pkt
24.	a) NOKIA – elektronika i telefonia komórkowa – Finlandia; SIEMENS – elektronika i telefonia komórkowa – Niemcy; L’Oréal – kosmetyki i chemia – Francja; NESTLE – przemysł spożywczy – Szwajcaria; CARREFOUR – handel – Francja; ROYAL DUTCH/SHELL GROUP – dostawy paliw i petrochemia – Wielka Brytania, Holandia. b) Cechy korporacji, np.: - każda korporacja posiada jedną firmę macierzystą i podporządkowane jej filie w różnych krajach świata (co najmniej dwóch), - posiadają ogromne zasoby kapitałowe, - mają przewagę konkurencyjną ze względu na stosowanie zawansowanych technologii, zatrudnianie wysoko kwalifikowanych kadr i efektywny marketing, - wpływają na tworzenie PKB państw, w których są filie, - mają dominujący udział w tworzeniu światowego handlu.	0 - 5	a) za każde cztery prawidłowo wypełnione rubryki tabeli po ..... 1 pkt b) za podanie: - 1 cechy ..... 1 pkt - 2 cech ..... 2 pkt
25.	a) Grupa G – 8: Francja, Japonia, Kanada, Niemcy, Rosja, Stany Zjednoczone, Wlk. Brytania, Włochy; b) A. Boliwia, B. Etiopia, C. Bangladesz.	0 - 4	a) za poprawne wymienienie i zaznaczenie na mapie: - 4 państw ..... 1 pkt - 8 państw ..... 2 pkt b) za podanie: - 2 państw ..... 1 pkt - 3 państw ..... 2 pkt

26.	<p>a) Konsekwencje, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nierówny dostęp do edukacji, nowych technologii i zdobyczy cywilizacji powodujący zwiększanie się różnic ekonomicznych, - zmniejszanie się udziału krajów biednych w procesach globalizacji, - masowe migracje ludności z krajów ubogich do krajów zamożnych, - ograniczenia imigracyjne stosowane przez kraje bogate w obronie przed zalewem migrantów. <p>b) Propozycje, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc materialna ze strony krajów wysoko rozwiniętych (udostępnianie nowych technologii, dostarczanie środków produkcji lub produktów do KSR), - pomoc w reformowaniu instytucji w KSR tak, by zapewniały przestrzeganie reguł gospodarczych i społecznych. - pomoc w podnoszeniu poziomu edukacji w KSR, - prowadzenie działań na rzecz liberalizacji handlu światowego, np. poprzez znoszenia celi na produkty będące przedmiotem eksportu z KSR, - rozwijanie współpracy regionalnej. 	0 - 4	<p>a) za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 konsekwencji ..... 1 pkt - 2 konsekwencji ..... 2 pkt <p>b) za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 propozycji ..... 1 pkt - 2 propozycji ..... 2 pkt
27.	<p>Prawidłowo przypisze numer jednemu z euroregionów: 1. Bałtyk, 2. Niemen, 3. Bug, 4. Karpaty, 5. Tatry, 6. Beskid, 7. Śląsk Cieszyński, 8. Silesia, 9. Pradziad, 10. Glacensis, 11. Dobrava, 12. Nysa, 13. Sprewa-Nysa-Bóbr, 14. Pro Europa Viadrina, 15. Pomerania.</p> <p>Poda właściwe nazwy państw dla wybranego euroregionu i dziedziny Np. Euroregion Nysa, nr 12 - Polska, Czechy i Niemcy.</p> <p>Poda dziedziny współpracy. np.: ochrona środowiska, zagospodarowanie przestrzenne.</p>	0 - 4	<p>za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedniego numeru dla wybranego euroregionu .....1 pkt <p>- nazw państw właściwych dla wskazanego euroregionu .....1 pkt</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 dziedziny współpracy ..... 1 pkt - 2 dziedzin współpracy ..... 2 pkt